

4. Debry M., Gras-Velazquez A. ICT Tools for STEM teaching and learning. Transformation Framework. 2016. URL: http://www.stemalliance.eu/documents/99712/104016/STEM_A_and_MS_ICT_Tools_in_Edu_paper_v06_Final.pdf/be27b1aac4a6-40c5-a750-2a11b9f896b6

5. Connor A.M., Karmokar S., Whittington C. From STEM to STEAM: Strategies for enhancing engineering & technology education. International Journal of Engineering Pedagogies. 2015. Vol. 5(2). P. 37-47.

Стрельніков В.Ю.,
доктор педагогічних наук,
професор
(Полтавська академія неперервної
освіти імені М. В. Остроградського)

ПРОЄКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПЕДАГОГА СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Потреба дослідження філософських засад проєктування індивідуальної освітньої траєкторії педагогом системи професійної та технологічної освіти у закладі неперервної освіти є актуальною у зв'язку з вирішенням ним завдань Нової української школи щодо розвитку особистості суб'єкта освітнього процесу за його індивідуальною освітньою траєкторією. Педагог системи професійної та технологічної освіти у закладі неперервної освіти має отримати глибоке переконання, що проєктування індивідуальної освітньої траєкторії є суттєвим діяльним елементом розвитку вітчизняної професійної та технологічної освіти, реалізації сучасних її завдань.

Аналіз педагогічної, а також філософської, психологічної та іншої літератури, проведений у дослідженнях [1, с. 43-64; 2; 3, с. 229-234; 4, с. 160-167; 5, с. 128-157 та ін.], вказує на потребу розвивати у педагога системи професійної та технологічної освіти здатність до проєктування індивідуальної освітньої траєкторії через такі її компоненти:

а) цільовий компонент охоплює цілі оволодіння суб'єктами освітнього процесу знаннями, що передбачають відтворення, узагальнення, інтерпретацію, аналіз, оцінку знань, формування педагогічних умінь та навичок, конструювання, розвиток творчого педагогічного мислення;

б) мотиваційний компонент передбачає усвідомлене ставлення педагога системи професійної та технологічної освіти до проєктування індивідуальної освітньої траєкторії та її ролі у розв'язанні її актуальних проблем, використання нових знань у професійній та технологічній освіті;

в) когнітивний компонент, що об'єднує сукупність знань педагога системи професійної та технологічної освіти про сутність і специфіку проєктування індивідуальної освітньої траєкторії, її види та ознаки, а також комплекс умінь і навичок із проєктування індивідуальної освітньої траєкторії; показниками сформованості когнітивного компонента готовності до проєктування індивідуальної освітньої траєкторії є методологічні, загальнотеоретичні й методичні знання, уміння проєктувати індивідуальну освітню траєкторію (конструктивні, гностичні, проєктувальні, організаційні, комунікативні), позитивний педагогічний досвід професійної та технологічної освіти;

г) діяльнісно-операційний компонент проєктування індивідуальної освітньої траєкторії складають такі професійні вміння: проєктувальні – здатність проєктувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до цілей освіти, психологічних закономірностей; гностичні – уміння набувати, поповнювати і розширювати свої знання у сфері проєктування індивідуальної освітньої траєкторії; за допомогою сучасних діагностичних методів вивчати особистість здобувача освіти і власну освітню діяльність у сфері професійної та технологічної освіти; конструктивні – уміння обирати оптимальні способи навчання й виховання здобувача освіти, здійснювати оптимальне керівництво пізнавальними процесами здобувачів освіти; організаційні – здатність організовувати проєктування індивідуальної освітньої траєкторії суб'єктами освітнього процесу і їхню навчальну активність згідно з цілями освітнього процесу; комунікативні – уміння використовувати механізми формування міжособистісних взаємин учасників освітнього процесу);

д) креативний компонент має реалізуватися в оригінальному розв'язанні освітніх завдань проєктування індивідуальної освітньої траєкторії суб'єктами освітнього процесу, в імпровізації, експромті; здатність до створення нового, нетрадиційного підходу до організації професійної та технологічної освіти, вміння творчо вирішувати професійні проблеми;

е) оцінно-результативний компонент передбачає зміни в особистості та професійній сферах педагогів системи професійної та технологічної освіти, зокрема, збагачення ціннісних орієнтацій, формування світогляду, розвиток моральних якостей, відповідальності, почуття обов'язку, педагогічного такту, що сприяє проєктуванню педагогом системи професійної та технологічної освіти індивідуальної освітньої траєкторії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю. Концептуальні засади підготовки викладачів вищої школи до проєктування дидактичних систем в умовах магістратури. Неперервна професійна підготовка фахівців в умовах формування спільного європейського освітнього простору : монографія / за редакцією С.П. Архипової, О.П. Лещинського. Черкаси : ЧНУ, 2020. 335 с. С. 43–64.

2. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

3. Стрельников В.Ю. Філософія компетентнісного підходу у неперервній освіті вчителя. Лише той Учитель, хто живе так, як навчає : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. з міжнар. участю, присвяченої Всесвітньому дню філософії (Полтава, 17 листоп. 2022 р.) / уклад. : Л. Литвинюк, М. Чиркова. Полтава : ПАНУ, 2023. 298 с. С. 229–234. URL: <http://pano.pl.ua/nml/elektronni-vydannia-poipro>

4. Стрельников В.Ю. Філософія проєктування випереджувальної післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентнісного підходу. Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти : зб. наук. статей у 3-х ч. / За заг. ред. О. В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. Суми, 2020. Ч. 1. С. 160–167. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16837>

5. Lesya Lebedyk, Viktor Strelnikov. Educational space of continuous education of teachers: a facilitating approach. Educational space: post-non-classical perspectives / Eds. Dimitrina Kamenova, Svitlana Arkhypova. Varna: Varna university of management, 2023. 261 p. P. 128–157.